

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónap . . . 2 kor.

Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEK

kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A politikai helyzet.

A belügyminiszter Pest vármegye ellen.

Budapest, nov. 15. A belügyminiszter feloszlatta Pest vármegye hatvanötös jóléti bizottságát és Fazekas vármegyei főjegyzőt felfüggesztette állásától, mert a főispán rendeleteinek végrehajtását megtagadta.

Pest vármegye a belügyminiszter ellen.

Budapest, nov. 15. A belügyminiszter rendelete, amelylyel Fazekas főjegyzőt felfüggeszti és a hatvanötös jóléti bizottságot feloszlatja, ma délben érkezett le a vármegyéhez, ahol az ellenzéki bizottsági tagok nagy számban gyűltek össze.

Fazekas főjegyző kijelentette, hogy nem veszi figyelembe a belügyminiszter rendeletét és nem hagyja el állását mindaddig, míg erőszakkal el nem mozdítják helyéről. Sőt kijelentette, hogy a november 27-én tartandó vármegyei közgyűlésen ő akar elnökölni. Fazekas főjegyző

ma is csakugy végezte hivatalos dolgát, mint rendesen.

A hatvanötös bizottság tagjai szintén kijelentették, hogy a belügyminiszter feloszlató rendeletét nem veszik tudomásul.

Budapest, nov. 15. A vármegyénél valóságos forrongást idézett elő a belügyminiszter rendelete, a melylyel Fazekas főjegyzőt felfüggeszti állásától és a hatvanötös bizottságot feloszlatja. A vármegye e tekintetben is a leghatározottabb ellenzéki álláspontra helyezkedik. Fazekas főjegyző a rendelet vétele után sürgősen magához kérte Prónay Dezső bárót a további teendők megbeszélése végett. A főjegyzőnek az az álláspontja, hogy a felfüggesztésről csak akkor vesz tudomást, ha az a hivatalos lapban megjelenik, de akkor lesz alkalma oly törvényekre hivatkozni, amelyek alapján a felfüggesztést nem veszi tudomásul.

Dubraviczky László tiszteletbeli főjegyző, aki betegeskedése miatt hosszabb ideig nem járt hivatalába, tegnap bejött, hogy ellássa hivatalos teendőit.

Legjobban meg van akadva a vármegye a közigazgatási bizottsági ülésekkel. E bizottság ülésén ugyanis a főispánnak vagy az alispánnak, vagy pedig ezek akadályoztatása esetén a főjegyzőnek kell elnökölnie. Fazekas főjegyzőt azonban a

belügyminiszter csak ad hoc nevezte ki a bizottság elnökévé. Ennek következtében ki fogják jelölni a bizottság valamelyik tagját, akit meg fognak bízni az elnöki teendőkkel. A bizottság összeülését december első hetére tervezik.

Az államtisztviselők és a kormány.

Budapest, nov. 15. Az államtisztviselők körében nagy felháborodást kelt a kormány eljárása, amelyet a megüresedő államtisztviselői állások betöltésénél követ. A kormány ugyanis a pályázatok mellőzésével nevezi ki a megüresedő állásokra a tisztviselőket és a pályázatokat nem veszi figyelembe. A kinevezettek természetesen mind olyanok, akik a haladópart támogatására vállalkoztak, vagy akiknek haladóparti protektoruk van. Az államtisztviselők most gyűlést készülnék tartani, hogy formálisan tiltakozzanak a tisztviselői állások betöltésénél követett botrányos visszaélések ellen.

A fumei kormányzó Budapestén.

Budapest, nov. 15. Szápáry Pál gróf fumei kormányzó ma reggel Budapestre érkezett és látogatást tett Fejérváry Géza báró miniszterelnöknél és Vörös László kereskedelemügyi miniszternél.

„A TENGERPART TÁRCZÁJA.”

Ami mindig uj marad . . .

— A Tengerpart eredeti tárczája. —

Irta: **Herczeg Dezső.**

Ha jól emlékszem, októberben történt.

Sok-sok esős, hűvös nap után végre szebb idő következett. Elvonultak a csunya, ólmos felhők, újra kinyílt a kék égbolt és ismét kislütött az aranyos napsugár. Igen, az édes napsugár, amely mintha csak bocsánatot akart volna kérni eddigi bujdosásáért, mintha csak kárpótolni akart volna hosszas távollétéért, még barátságosabban, üdében, vigabban szórta széjjel sugarait az átázott földre . . .

Messze körül az égen egy báránnyelű csokor sem uszott, tiszta kék színű volt a mennyboltozat, mely messze lenn szürke színbe vegyült.

Egykettőre fölszáradt a föld és kivirágoztak az ős apró virágai.

Itt-ott kinyíltak az ablakok, hadd tóduljon a szobába az aranyos napsugár, hadd vigye magával az erős, üde levegőt . . .

Oly különös, jóleső érzés töltötte el a lelket, mintha önkéntelenül fel kellene kiáltani:

— Nini, hisz tavasz van megint!

Csak az égnek meredő fák üres, csupasz ágaikkal, a körülöttük heverő sárga, fonnyadt levelekkel árulták el a szomorú valóságot, hogy bizony ős van, messze még a kike-

Bárándiéknál is megőrültek a jó időnek. Ajtót, ablakot kitértak. A gyermekek danolva, nevetgélve futkostak a kastélyban és örültek, hogy a szobájukból, hová a csunya idő szoritotta őket, ismét kimehetnek kissé a szabadba.

Az örökösen gyengélkedő nagymamát is tolószékbe ültették s kisérték vele a »tavaszos őszebe.« A napsugár oldalra tolták, hadd játszadozzék szép fehér hajfürtjeivel a napsugár.

Mellette ült kedvenc unokája, Bözsike, ki gyöngéd szeretettel vette körül. Minden gondját mintha arra irányította volna, hogy eltalálja a jó nagymamának még a gondolatát is.

És a jóságos tekintetű nagymama elégedetten, boldogan szivta magába az üde levegőt és figyelmesen hallgatta Bözsike fölolvását. Kedvenc írójától, Tolsztojtól kellett neki naponként egy-egy órát fölolvasni.

Alig olvasott azonban Bözsike fél órácskát, mikor a nagymama kezével intett neki és mosolyogva mondta:

— Ne, ne olvass többet, fiacskám. Mily szép az idő. Ugy-e? Hadd gyönyörködjem . . . ki tudja . . . ki tudja, meddig . . .

Bözsike majd hogy könnyezett. Átkarolta gyöngéden az öreg asszonyt és össze-vissza csókolta.

Aztán feddőleg, duzzogva mondta:

— Ugyan, nagymama, kérlek, ha szeretsz, ne beszélj így!

Elhallgattak. Öreganyus két kezét a szék borpárnás támláján pihenteté, szeméit félig lehunyta . . . Ábrándozott. Óh, vajjon miről?

Hirtelen zongorahangok töltötték be a leve-

gőt. A szobában Lilike jókedvűen ütögette a billentyűket és a saját kísérete mellett dalolt.

Játszott, énekelt vig és szomorú dalokat, amelyek éppen bolondos kis fejecskéjében motoszkáltak és az öreg nagymama, ugy látszik, szívesen hallgatta a szép nótákat.

Bözsike az olvasásba mélyedt. De azért közbe-közbe odatekintgetett szeretett nagymamájára.

De vajjon mi történt? Öreganyus könnyezett . . . Bözsike ijedten dobta el a könyvét s odaugrott az öreg asszony mellé.

— Nagymama, édes nagymama, mi bajod? Beszélj, szólj, anyuskám, fáj valamid?

És ő is sirni kezdett.

Az öreg asszony mintha mélyen elmerült volna gondolataiban, hirtelen fölvetette a fejét és mosolygott könnyein keresztül.

— Nem sirok, csacska, dehogy sirok, csak . . . csak eszembe jutott valami.

Bözsikét nem lehetett ilyen könnyen megnyugtatni. Még mindig fölindulva faggatta tovább:

— Nem hiszem, nagymama, te elitkolsz valamit előttem!

— Ne hidd, hiszen láthatod, hogy örömben sirok, mert . . . valami szép jutott az eszembe.

Bözsike most már megnyugodott. Az öreg asszony pedig egyszerre beszédes lett.

— Tudod, Bözsikém, ez a nóta, melyet Lilike éppen most játszott, az én nótám volt. Igen, az enyém . . . régen, óh, nagyon régen . . . Aztán eszembe juttatott egy régi, nagyon régi történetet . . . De majd elmon-

Uj képviselő.

Lőcse, nov. 15. A lőcsei választókerületben **Máriássy Mihályt**, a függetlenségi párt jelöltjét, egyhangulag megválasztották országgyűlési képviselővé. **Máriássy** a januári választás alkalmával csak tíz szavazattal maradt kisebbségben **Hertelendy Lászlóval** szemben, akit most tudvalevőleg közalapítványi igazgatóvá neveztek ki.

Uj főispán.

Budapest, nov. 15. A hivatalos lap mai száma közzéteszi **Török Zoltán** nógrádmegyei főispánnak ez állásától való fölmentését a Lipót-rend lovagkeresztjének adományozása mellett és **Berchtold Arthur** gróf kinevezését Nógrád vármegye főispánjává.

Távozó főispán.

Turócs-Szent-Márton, nov. 15. Turócs vármegye törvényhatósági bizottságának ülésén **Justh György** főispán elbucszott a vármegyétől és közölte, hogy fölmentése valószínűleg még e hó folyamán leérkezik a megyéhez. A törvényhatósági bizottság sajnálattal vette tudomásul a főispán távozását.

Installáció Udvarhely vármegyében.

Székelyudvarhely, nov. 15. Udvarhely vármegye tegnapi közgyűlése délelőtt tíz órától este fél tizenegyig tartott. Az ellenzék a legkülönbözőbb indítványokat nyújtotta be és így **obstruált egész este tíz óráig**, végül azonban az indítványokat visszavonták. Ekkor **Ugron**

János, az ujonan kinevezett főispán belépett a terembe és hiveitől körülveve, az ellenzék nagy lármája közben letette a hivatalos esküt. Ezzel az ülést berekesztették.

Szocziáldemokraták gyűlése.

Czegléd, nov. 15. A nemzetközi szocziáldemokraták itt gyűlést tartottak, amelyen **Urbán Pál** határozati javaslatot terjesztett elő, mely szerint mondja ki a népgyűlés, hogy a mostani kormányt támogatja, mert legközelebb áll az általános titkos választójog megvalósításához. E határozati javaslat elfogadását azonban a czeplédi függetlenségi érzelmű polgárok megakadályozták.

A petróleumlámpa áldozata.

Kézdivásárhely, nov. 15. **Bak István** törvényszéki irodaigazgató **Adél** nevű leánya felborította az égő petróleumlámpát. A kiömlő petróleum meggyuladt, a leány ruhája lángot fogott s a szerencsétlen annyira összeégett, hogy iszonyu szenvedések közt nemsokára meghalt.

Az oroszországi forrongás.**Lásadás a hadseregben.**

Moszkva, nov. 15. **Vladikavkazban** a 81. gyalogezredben zendülés tört ki. A tartalékosok rögtön elbocsátásukat követelik és megtagadják az engedelmességet ha követelésüket nem teljesítik.

Vladivosztkban a katonák és tengerészek fellázadtak, szétrombolták a tárházakat és a rendőrség épületét és megtagadják a további szolgálatot.

Moszkva, nov. 15. A zendülés mindinkább terjed. Ma éjjel a város lángokban állott. A fél város romhalmazzal. Katonatisztek nem mutatkoznak az utcákon. A számos halott és sebesült között sok nő és gyermek is van.

Páris, nov. 15. A *Journal de Paris*-nak jelentik Helsingforsból, hogy **Svenborg várának a helyőrsége fellázadt** és megtagadta a szolgálatot.

Lásadás Erivánban.

Szent-Pétervár, nov. 15. Erivánban nagy lásadás tört ki. Hétszáz örmény megtámadott egy tatár falut, annak egész lakosságát kiirtotta, jószágait elhajtotta és a házakat felgyújtotta. A rend helyreállítására katonaságot küldtek ki.

Menekülő zsidók.

Szent-Pétervár, nov. 15. Az utóbbi zavargásoknál 8000 zsidó menekült Vjborgba, hol a finnek vendégszeretően fogadták az üldözötteket.

Előfizetési felhívás.

November hó 15-ével új előfizetést nyitunk lapunkra.

„A Tengerpart” ünnep és vasárnap kivételével naponként délután hat órákor jelenik meg.

Előfizetési árak.

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	24 korona.
Fél évre	12 „
Negyedévre	6 „
Egy hónapra	2 „

Egyes szám ára 8 fillér.

Előfizetést bármely naptól kezdve fölvesz

„A Tengerpart” kiadóivatala,
Fiume, Riva Szápáry, Adria-palota.

dom neked, hisz oly jól esik az ifjúságomra gondolni.

— . . . Régen volt, nagyon régen . . .
És a nagymama mosolygott, — talán ismét fiatal lánynak képzelte magát.

Mély lélekzetet vett és az ő gyenge, de azért oly végtelenül kedves, lágyan hízogó hangján beszélni kezdett:

— Olyan idős lehettem akkor, mint most te, szívem, ugy tizenhét éves, mikor az ujonnan megválasztott jegyző, egy igen képzett, intelligens fiatal ember érkezett községünkbe. Az olyan kis helyen, mint Bélaháza, már ez bizony eseményszámba ment. Az új jegyző kedves modora, nyájassága által csakhamar kedvelté tette magát és mindenhol szívesen látott vendég volt.

Hozzánk is mind sűrűbben ellátogatott és mindig tudott valami szépet, valami újat beszélni és én oly áhitattal hallgattam . . .

Jó barátság fejlődött köztünk mihamar, később ugyszólván naponként láttuk egymást, együtt kocsikáztunk vagy sétáltunk s ha megtörtént, hogy egy-két napig nem láthattam őt, akkor vettem csak észre, mennyire hiányzott nekem, mily nehezen nélkülözöm a társaságát, mennyire szeretem . . . Igen, bevallom, szerettem, nagyon szerettem . . .

Multak a napok.
Egyszer aztán, — óh világosan emlékszem rá, akárcsak ma lenne, — egy keddi napon történt, hogy édes apám elutazott. Kikísértem az állomáshoz és véletlenül ugyanazzal a vonattal érkezett meg a jegyzőnk. Kocsi nem várta, gyalog kellett volna mennie és én meghívtam a kocsimra.

Sokáig hallgattunk, szóltanul ült mellettem, de éreztem, tudtam, hogy valamit mondani akar . . .

Nem csaldtam, végre megszólalt.
Hangja remegett a fölindulástól. Én csak azt értettem meg, hogy igazán, őszintén szeret, s meg fogja kérni a kezemet.

Boldog voltam!
Azt határoztuk, hogy a következő vasárnap, — mire apám hazaérkezik, beszélni fog vele.

Hogy mit beszélt egymással a két férfi, — nem tudom.

Apám nagyon haragosnak látszott és az én jegyzőmet nem láttam többé. Megértettem, — elutasították!

Szüleim nem tettek említést előttem a történetekről és én sem szóltam, de annál mélyebben szenvedtem . . .

Kerülő utakon jött hozzám a hír, hogy ő megvált állásától és eltávozik kis falunkból. Elhagy — örökre . . .

Oh, hogy szerettem volna legalább egyszer még találkozni vele! Elmondanám, mit beszélt apámmal, milyen választ kapott tőle. Talán megtiltotta volna neki apám, hogy velem érintkezzék? Vagy nem akart többé tudni rólam?

Olyan voltam, mint az álomkóros. Fejem zúgott. Szórakozott lettem és kíváncsi, vajjon elbucszik-e legalább tőlem?

Pedig elbucszott . . .
A következő éjjel arra ébredtem, hogy halk, tompított hangon zene szól az ablakom alatt.

Szívem hevesen dobogott.
— Ez ő, — gondoltam magamban. — Bucsut vesz tőlem és könnyekkel telt meg a szemem.

Kedvencz nótámat húzták a cigányok, ugyanazt, amit a Lilike épp az imént játszott, — olyan búsan, olyan fájdalmasan . . .

Rövid ideig álltak ablakom alatt, aztán folytonosan az én dalomat huzva távoztak.

A zene mind halkabbá és halkabbá vált, már-már alig hallatszott valami, egy-egy akkord ért füleimhez, aztán megszűnt. Vége . . .

Hogy mit szenvedtem én akkor, azt nem tudnám elmondani. Mintha odaszegeztek volna ágyamhoz, mozdulni sem tudtam.

Szívem csordultig megtelt fájdalommal, keserűséggel és nem tudván többé magamon uralkodni, keserves zokogásba törtem ki . . .

Szüleim szomszédos hálószobájukból ijedten rontottak hozzám. Ugy látszik, megértették a helyzetemet, mert vigasztalni kezdtek.

Szánalmas arcom lehetett, mert édesapám sokáig tanácskozott és sugdolódzott anyámmal.

Másnap nem tudtam ágyamat elhagyni. Beteg voltam és — csodálatos — apám mégis fel-tűnően jókedvű volt.

Egyszerre csak mosolyogva nyitott be hozzám.

— Vendéget hozok, — szólt.
Nyílt az ajtó és belépett az én szépséges jegyzőm, a te boldogult nagyapád . . .

A nagymama elhallgatott. Látszott rajta, hogy a hosszú elbeszélés kimerítette.

Fáradtan lehajtotta ősz fejét. Bágyadt mosoly ült ajkain és szemeit Bözsikén nyugtatta. Ugy látszik, nézte a hatást.

Aztán — talán az erős őszi levegőtől megittasulva — lassan lehunyta szempilláit és elaludt.

Bözsike némán bámult maga elé. Messze kalandoztak gondolatai. Talán ő is az ő szép jegyzőjére gondolt . . .

Épületlebontás miatt végeladás minden áron Schambik Edénél Corso 13.

KÜLÖNFÉLE.

— **Whitehead torpedógyáros meghalt.** Egy tegnap délután ideérkezett távirat jelenti, hogy tegnap délelőtt 9 órakor meghalt *Whitehead* Róbert, a helybeli torpedógyár társtulajdonosa. *Whitehead* Róbert 1823. január 3-án született Bolton-Le-Moorban (Lancashire, Angolországban) tehát igen szép kort ért el. Halálának híre mélyen elszomorította mindazokat, akiknek alkalmuk volt az elhunytat ismerni, kinek szeretetreméltó tulajdonságai általános rokonszenvet keltettek iránta városunkban. Különösen a torpedógyár munkásai körében volt népszerű. Már több év óta súlyos betegség kínozza s baja enyhítésére Beckettbe, Angolországba ment, hogy ott alapos gyógykezelésnek vesse magát alá. Alig érkezett tegnap délután 4 órakor halálának híre a torpedógyár igazgatóságához, rögtön körlevélben értesítették a gyár valamennyi osztályát a gyár megalapítójának elhunytáról és azonnal felfüggesztették a munkát. A gyász jeléül a gyár ma is zárva marad. A *Whitehead*-család villájáról és a gyártelep épületéről gyászlobogó leng.

— **Drótnélküli táviratozás Fiume és Ancona között.** Annak idején jelentették, hogy a drót nélkül való táviratozással Fiumében is kísérletet tettek s az *Union* vegyigvár előtt állították fel az egyik állomást, mely az *Előre* gőzessel fogja a kísérleteket folytatni. Most arról értesülünk, hogy a kísérleteket kiterjesztik egészen Cherso szigetéig és később Anconáig. A kísérletekhez szükséges villamos áramot a helybeli Villamossági Társaság fogja szolgáltatni. A drótnélküli táviróállomás egy Morse-készülék útján össze lesz kötve az általános táviróhálózattal és telefonösszeköttetést is létesítenek, hogy az *Előre* gőzös és Ancona között közvetített drótnélküli táviratok a központi táviróállomáshoz rögtön továbbíthatók legyenek. Ha e kísérletek sikerülnek, azokat Anconán túl is folytatni fogják.

— **A Panther utja.** Távirati jelentés szerint a *Panther* osztrák-magyar hadihajó Thursday Islandba érkezett. A hajón semmi baj.

— **Házasság.** *Biró* Marczel, a Magyar Villamossági Részvénytársaság főtisztviselője, e hó 26-án tartja esküvőjét *Márkus* Irén kisasszonnyal Debreczenben.

— **A magyar kormány képvisárlása.** Velenczéből jelentik, hogy a magyar kormány *Radisics* Jenő előterjesztésére megvásárolta a Szépművészeti Múzeum részére a nemrég bezárult velencei műkiállítás egyik legszebb képét, *Camillo Innocenti* olasz festőnek *Abruzzo hegyein* című festményét, amelyik a nagy érmet nyerte el. *Grimani* velencei polgármester táviratban fejezte ki ezért köszönetét *Radisics* Jenőnek és a magyar kormánynak.

— **Nagy vihar az Atlanti oceánon.** *Marseilleből* táviratozzák, hogy e hó 13-án az Atlanti oceánon óriási vihar dühöngött. Attól tartanak, hogy sok hajó járt szerencsétlenül.

— **Hajókormányzás — távolból.** Megirtuk lapunk tegnapi számában, hogy egy *Torres-Evedo* nevű bilbaoi mérnök szenzációs találmánnyal lepte meg a világot. Egy *telekinó*-nak elnevezett készüléket talált fel, amelynek segítségével a Marconi-féle készüléket arra lehet használni, hogy vele a szárazról kormányozni lehet a hajókat és a léghajókat. Mint most Madridból jelentik, a *telekinó*-val kísérletet is tettek, amely meglepően sikerült. A Marconi-készülék feladó telepét a tengerészeti klub terraszán, az elfogadó készüléket pedig egy villamos csónakon helyezték el, amelyikben a sajtó képviselői foglaltak helyet. A fel-

találó személyesen kezelte a terrazon levő készüléket és legnagyobb ámulatra a csónak a programszerű irányban szabatosan végezte a kanyarodásokat anélkül, hogy bárki is kormányozta volna. A feltalálót nagy ovációban részesítették és a gratulálók közt *Echegaray* volt az első.

— **Hajók forgalma.** Ma érkezett kikötönkbe Triesztből az *Algarve* Lloyd-gőzös, hogy petróleumot vegyen föl Szaloniki számára és Bariból a *Gargano* olasz gőzhajó, amely különféle árukat visz innen Olaszországba. — Ugyancsak ma érkezett meg brazíliai utjáról a *Báró Fejérváry* Adria-gőzös, amely tudvalegőleg óriási kávérakományt vitt Braziliából Triesztbe.

— **A batumi gőzhajóforgalom be-szüntetése.** Az Osztrák Lloyd közlése szerint a Batumban kitört újabb zavargások és sztrájk következtében kénytelen a Batumba menő gőzhajóforgalmat megszüntetni, ezért további intézkedésig oda feladott árukat nem fogadnak el.

— **Pályázat.** A hivatalos lap jelentése szerint a cs. és kir. haditengerészetnél felvétetik egy *épületfelügyelő*. Közlebbi feltételek a közös hadügyminisztérium I-ső tengerészeti osztályánál tudhatók meg.

— **Konstantinápoly helyett — Fiuméba.** Az *Aiosz Arteni* nevű görög vitorláhajó még október 28-án indult el Tuniszból Konstantinápolyba *Fornarakisz* György parancsnoksága alatt. A kedvezőtlen időjárási viszonyok arra kényszerítették a hajót, hogy irányt változtasson s így a vitorlás mult hétfőn a török főváros helyett kikötönkbe érkezett.

— **Eltűnt utas.** A zenggi horvát gőzhajóstársaság *Ante Starcevic* nevű gőzösének kapitánya e hó 14-én Zengbe érkezve, jelentést tett, hogy utközben eltűnt a hajónak egy utasa.

— **Templomfosztogatók.** A mult éjjel a dómtemplom előtt állomásozó két rendőr észrevette, hogy a templom ajtaja nyitva van. Míg az egyik rendőr a rendőrségre sietett az eset feljelentésére, a másik ott maradt az ajtó előtt. Egy rendőrfelügyelő két rendőr kíséretében belépett a templomba, de a legszorgosabb kutatás ellenére senkit sem találtak ott. A két alamizsnaszekrényt azonban feltörve találták; a kisebbiket sikerült is a gonosztevőknek kifosztani, míg a nagyobb szekrény tartalma érintetlen maradt. Azt hiszik, hogy a tolvajok délután lopózkodtak a templomba s vártak míg becsukják, hogy kényelmesen működhessenek.

— **Jótettért jót ne várj.** *Vukelich* Tamás munkás tegnap este egy osteriában vacsorált több barátjával. Belép egy 16 éves fiú s ételért könyörög. *Vukelich* megsajnálta a fiút s vacsorát rendelt neki, sőt szállására is magával vitte, mert a fiú panaszkodott, hogy hálólhelye sincs. Mikor a fiú azt gondolta, hogy *Vukelich* már alszik, felkelt az ágyából s keresgélni kezdett jótévője zsebeiben, aki azonban felébredt s még akarta fogni a tolvajt. Ez futásnak eredt, de a lépcsőn elfogták s átadták egy rendőrnek. A rendőrségnél bevallotta a fiatal gonosztevő, hogy *Hervatin* Ferencnek hívják s Castuából való. Lopásért kilencz hónapi börtönt is szenvedett már el s csak három nap előtt nyerte vissza szabadságát.

— **Amerikai gyorsaság.** Két óra és huszonöt perczig tartott, míg egy élő fából újságot csináltak Amerikában. Reggel 7 órakor az erdőben kivágták a fát s rögtön a papírmalomba vitték. Ket órával utóbb már az első iverkikerültek a papírsajtó alól, Villamos motorral szállították a szomszédos nyomdába és 25 percczel később már árusították az újságot.

— **Fratelli Deisinger** kávé- és teakereskedők tisztelettel értesítik vevőiket, hogy üzleti helyiségeiket a *Via del Molo 9. szám* alatt levő földszinti raktárba helyezték át és kéri, hogy őket bizalmukkal ezentul is kitüntetni sziveskedjenek.

KÖZGAZDASÁG.

+ **A fiumei hajógyár versenytársa.** Annak idején mi is jeleztük, hogy az Osztrák Lloyd gőzhajózási társaság vezetősége a társaság nagyszabású trieszti hajógyárát az elért-csekély üzleti eredményekből kifolyólag megszüntetni szándékozott és hajói javítására csak egy javítótelep fenntartását tervezte. Most azonban, amint bevégzett dologgá vált, hogy Fiumében a budapesti Danubius-czég létesít egy nagyszabású hajógyárát, az osztrák vállalat rögtön elhatározta, hogy nemcsak fenntartja arzenálját, hanem még ki is bővíti. És teszi ezt abban a reményben, hogy a hadihajók építéséből minél több kerül majd az osztrák gyárnak.

+ **Az ipar és a tenger.** Figyelemreméltó dolog, hogy az iparos államokban az ipar mindinkább a tenger felé vonul és ott virágzik. Ez a jelenség egészen új *Németország* gazdasági életében, ahol ez eddig csak az ugynevezett nehezebb iparágakban, mint a vas-, az aczel és- a faiparnál volt észrevehető. A könnyebb ipar már nehezebben mozdul a helyéből, ámbar a német kikötővárosokban a kisipar sokkal jobban tartotta magát és sokkal nagyobb vagyont is szerzett, mint a szárazföldön. Ezt a német Hanza-városokban uralkodó szabadabb gazdasági szervezetnek tulajdonították. Ez azonban nem egyedüli oda, mert hasonló jelenségek tapasztalhatók más országokban is. *Franciaországban* a tengerpart a virágzó kisipar fő települő helye, ámbar a kis földbirtok által jellegzetessé vált szárazföldi gazdasági terület többet nyújthat a kisiparhoz. *Angliában* is határozottan a tengerpart felé húzódik a kisipar és kitűnik, hogy az angol tengerparti városokban az ugynevezett középosztály életképes és virágzó maradt. *Amerikában* a közép tengeri városok, még az újonnan alapítottak is, kitűnő talajnak bizonyultak a kézműves és kisipar számára. Hasonló a jelenségek *Belgiumban* is. Maga a tenger sokféle alakban hozza a munkát és a keresetet; a tengerparton ritkán oly kedvezőtlen a konjunktúra, mint a szárazföldön, a kontaktus a kereskedelemmel is szorosabb és kedvez a tőke forgatásának. Egyik legfontosabb része a dolognak természetesen az olcsó vizifovar a nyersanyag behozatalára és az iparcikk kivitelére. A *magyar tengerpartról*, fájdalom, nem konstatálhatunk ily kedvező jelenséget; ellenkezőleg, itt az is pusztuló félben van, ami ezelőtt virágzott.

Kikötönk forgalma.

Erkezett:

November 15-én.

Algave, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 378, kapitány Luttora, Lesinából.

Gargano, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 236, kapitány Bruno, Triesztből.

Báró Fejérváry, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 2466, kapitány Rumati, Triesztből.

Indult:

November 14-én.

Szent István, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 1376, kapitány Poschich, Glasgowba.

Adria, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 707, kapitány Brazzoduro, Tangerangba.

Helios, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1188, kapitány Ivellich, Batumba.

Adria

magyar királyi tengerhajózási részvény-társaság tengeri forgalma.

Erkezett:

Báró Fejérváry november 15-én Fiuméba Santsóból.

Baross november 15-én Velenczébe Maltából.

Indult:

Árpád november 15-én Fiuméből Marseilleba.

Lederer Sándor november 15-én Triesztből Fiuméba.

Mátyás király november 14-én Messinából Palermo.

Szápáry november 14-én Oranból Tangerangba.

Zrinyi november 14-én Marseilleből Genuába.

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

IRIS

Piazza Elisabetta 2. sz.

(Whitehead palota).

Felkeretik a t. cz. közönség, a bronz és terracotta műtárgyak megtekintésére.

A belépés szabad és vásárlásra nem kötelez.

A műtárgyak kiállítása állandó.

Kiváló alkalom ajándékok vásárlására.

Fiatal irodai hivatalnok

ki a magyar nyelvet szóban és írásban birja és olaszul is folyékonyan beszél, 70—80 korona havi fizetéssel azonnal felvétetik. Megfelelő esetben fix fizetésén felül havi 25—30 korona mellékjövedemre is szert tehet. Ajánlatok «T. 1200» alatt «A Tengerpart» kiadóhivatalához czimzendők.

Ezennel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

Mészáros és hentes üzletemben

mindennap friss füstölt hús és kolbász, magyar szalámi, debreceni kolbász, májas és véres hurka, tormás virstli, disznósajt, paprikás és füstölt szalonna, szafaládé és egyéb hentesárú a legjobb minőségben kapható. Husneműimhez csak a városi vágóhidon hatósági felügyelet alatt leölt állatok húsát használom.

A füstölt hús és kolbászneműek üzletemben készülnek.

BACCARCICH CARLO

Óváros — Piazza delle Erbe — a városi torony alatt.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

! Őszi és téli ujdonságok!

Szalonszőnyegek, szőnyegek háló- és ebédlőszobák számára, csipke- és szövetfüggönyök, prémek, asztal- és ágyterítő garnitúrák

nagy választékban és közismert olcsó árakban egyedül **WEISS M. czégnél** kaphatók.

FIUME, Corso II. — TRIEST, Corso 9.

A legmodernebb kézműárúk, férfi- és női ruhaszövetek, selyem, bársony, butorszövet, kész fehérnemű, keztyűk, csipkeárúk, szőnyegek, nyakravalók és mindennemű disztárgyak eladása.

Szabott árak! Szabott árak!

Mengasszonyi kelengyék a legolcsóbb árban szállíthatnak.

Szabott árak.

V. E. & A. de ROSSI

Piazza delle Erbe 7. (Óváros.)

Többször kitüntetett czipőraktára.

Saját készítésű legkitünőbb

férfi-, női-, és gyermek czipők

minden árban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalanul eszközöltenek.

Szabott árak.

Czipők mérték szerint!
A legjobb és legelegánsabb férfi-, női- és gyermekczipők a legjutányosabb árakban

kaphatók

RABENSTEIN RUDOLF

csász. kir. szab. münchengrätzi czipőraktárában

Via del Governo 10. **FIUME** Via del Governo 10.

Nyomatott az «Unio» könyvnyomdában Fiume, (Adria-paletta, Riva Szápáry)

Amerikai czipők.

Valódi orosz sárczipők.